

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre 9 korona.
 Égész évre 12 " "
 Vidéken: Negyedévre 5 " "
 Égész évre 20 " "

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

== Egyeszsám ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

A politikai helyzet.

— dec. 13.

A politikai helyzetet még mindig a bizonytalanság köde borítja. A lefolyt héten a szituáció egyáltalán nem haladt a kibontakozás felé, sőt miután az ominózus kalandáriumszerű határidőhöz ismét közelebb jutottunk, a helyzet még aggályosabbá lett.

A mi első sorban is a gazdasági politikai helyzetet illeti az napról napra több aggodalmat okoz államférfiainknak. A német vámtarifának új esztendőre való letárgyalása a Kardorff-féle indítvány elfogadásával biztosra vehető. Mint biztos ténynyel kell ennek következtében számolnunk avval az eventualitással, hogy a német birodalom akár január hó elsején, akár pedig valamivel később a szerződését monarchiáinknak felmondja. És ezzel az egyetlen felmondással megszakad az az egész szövet, a mely a szer-

ződések hallgatólagos meghosszabbításával szövődnek.

Evvel a helyzettel szemben a mi feladataink nyilvánvalóak. Meg kell csinálnunk vámtarifánkat, ha a törvény értelmében, egyáltalán tárgyalásba bocsájtkozni akarunk a külfölddel.

Am a tarifa megalkotásával országunk érdekei még teljesen megóva nincsenek. Mert a pusztá tarifa megalkotása esetén új szerzőnéseink csakis 1907-ig szólhatnak. És kérdezzük, vajjon hajlandóak lesznek-e a külállamok épen velünk rövid három esztendőre szerződni, a mikor természetszerűleg nekik is érdekük, hogy összes szerződései egy azon időben járjanak le?

Kérdezzük továbbá, minő gazdasági haszna volna mi reánk egy három éves szerződésnek, a mikor a szerződések egyik főelőnye épen az, hogy hosszú lejáratuk által szilárd alapot nyújtanak az ipar és kereskedés kalkulációjának?

Mindebből nyilvánvaló tehát, hogy a jövő esztendő nagy gazdasági tusáiban országunk és monarchiánk teljes fegyverzetel csak úgy leszen felszerelve, ha a vámtarifán kívül a két állam gazdasági kiegyezését is tető alá hozhatjuk tiz esztendőre, hogy így a szerződések és a kiegyezés lejáratí határideje egybeesjen. A vámtarifa tervezete legalább a két kormány előkészítésén már tul van s a parlamentek elébe terjeszthető. A szoroson vett kiegyezés azonban még a két kabinet közt is vitás. És a holt ponton Széll Kálmán legutóbbi bécsi útja sem vitte keresztül e kérdéseket. A két kormány viszonya nem nélkülöz bizonyos feszültséget, Széll Kálmán koncessziók árán az egyezséget meg nem csinálhatja s ez adja meg a helyzet aggodalmas jellegét.

A belső politikai helyzet is, ma még, minden egyéb, mint tiszta és békés.

Csokonai kritikusai.

Irta: **Kardos Albert.**

Felolvasta a debreceni Csokonai körben Csokonai nak születése évfordulóján.

IV.

Csokonai tehát most már hivatalosan, az egész iróvilág helyeslésével, elfoglalta a legelőkelőbb magyar elmék között azt a polcot, a melyre előbb a közönségnek csak egy töredéke ültette s az is inkább ösztönszerű hódolatból, mint kritikai tudatossággal. E méltó helyett azóta Csokonaitól senki sem vitatta el, sőt Toldy irodalomtörténete s az összes irodalomtörténeti kézikönyvek belevésték az köztudatba. De a magyar kritikának még ezzel nem merült ki Csokonai iránti köteleessége. Csokonai általános értékének megállapítása után hátra volt egyes műveit méltatni, a nagy termékenységü és rendkívül könnyen. sőt néha könnyelműen dolgozó költő munkái közül kiszemelni az igazán művészi becsüeket, kifejtetni hogy a sokoldalú.

Csokonai melyik nemben alkotott legmaradandóbbat, melyik költői sajátosságával hatott legjótékonyabban irodalmunkra Erre a föladatra két kiváló, de egymástól merően eltérő magyar elme vállalkozott, Salamon Ferenc, a legjelesebb magyar történetirő és Dóci Lajos, a legszellemesebb magyar vigjátékiró.

Salamon Ferenc a magyar zsenialitásnak ritka jelensége Orvosi tudományt hallgatott az egyetemen de azért kitünő tanára lett a matematikának a nagykorúsi gimnaziumban, majd belemélyedt a magyar történelemnek tanulmányába, de közben írt oly mesteri értekezéseket, oly ragyogó essayeket a magyar irodalom egy-egy jeleséről, vagy remekművéről, hogy e nemü dolgozatának ma is bámullattal adózunk irodalmi tanulmányai között a legterjedelmesebb és a talán a legértékesebb is Dorotya méltatása, melylyel akadémiai székét foglalta el 1861-ben. E nagyszabású fejtegetésében először is azt az állitást dönti meg, mintha Csokonai a lirában, avagy a leírásban volna legjelesebb; Csokonai tehetsége az époszban emelkedik legmagasabbra, és bár kómikus hős költeményt írt, Zrinyi után

mégis ő tekinthető az első hivatott époszirónak. Majd mélyreható elemzéssel kifejti, hogy miben áll e mű legfőbb értéke és nem muló hatása. Nem a szentírásban nem az ekleési oktatásban, mert abból vajmi keves van a műben abban a tiszta és természetes kómikumban, mely a költők gazdag humorából önként fakad és melynek minden olvasó akaratlanul is rabjává lesz. Örök művészi becsü még a jellemzés, mert csokonainak sikerült Dorotya személyében egy oly tipikus alakot teremteni, mely ismeretessé lett csakhamar és életben marad mindenha. A mit Salamon e tanulmányában Dorottyáról kimondott, a mit a kómikus éposz sajátosságairól kifejtett, azt az itéletet és azokat az elveket magáévá tette a magyar irodalom történet és esztétika. S Beöthy Zsolt e két tudománynak ez idő szerint legkiválóbb magyar művelője, midőn a napokban le leleplezték Salamon Ferenc szobrát, méltán magasztalta Salamon Ferencben a a kritikust és kritikái közül méltán említette első helyen Dorottyáról szóló essayjét.

Egészen más szemmel vizsgálja Csokonait Dóci Lajos, a ki a debreceni

Önkéntes árverés.

szinpad diszleteivel együtt, továbbá 2. omnibusz, 3. ló szerszámokkal, 2. igásszekér és igen sok hasznos háztartási tárgyak naponta 9 órától 12 ig délután 2 órától 5-ig szabadkézből eladatnak. **Az eladás naponta folyik,** és a megvett tárgyak azonnal elvihetők

Az Arany bika szálloda

bérlete meg szünvén, szálloda, étterem, kávéház, pincze és konyha összes kellékei, butorzatai. egy nyári 2. omnibusz, 3. ló szerszámokkal, 2. igásszekér és igen sok hasznos háztartási tárgyak naponta 9 órától 12 ig délután 2 órától 5-ig szabadkézből eladatnak. **Az eladás naponta folyik,** és a megvett tárgyak azonnal elvihetők

Az indemni-vita véget ért. — a horvát provizorium és a cukor egyezmény elfogadása is kétségtelennek látszik, mivel olyan tagja még a függetlenségi-párt leg-radikálisabb frakciójának sincs, a ki ismét ex lexbe akarná kergetni az országot.

Az obstrukció nem is Széll Kálmán ellen, hanem kifejezetten a véderő-javaslatok ellen irányul. — Ennek az egyetlen akadállyal elhárításával a magyar parlamentben tiszta a pálya a haladásra. Mert a magyar képviselőház minden tekintetben munkaképes.

Természetesen nyitva van még mindig az a nagy kérdés, hogy ezt a nem csekély akadályt miképpen fogja elhárítani Széll Kálmán a munkaképesség utjából. Amde ha ma még a megoldás nem is sejthető, nem lehet kétség arra nézve, hogy Széll Kálmán meg fogja találni a modos vivendit. A véderő-javaslatok nem elvi politikai kérdés: Széll Kálmán kormányzati programját nem érintik.

És ismeretes a kormányelnöknek az a politikája, hogy ha elvi áldozat nélkül lehetséges, mindig hajlandó a béke érdekében tanzigálni, ha trancinációra elfogadható és egészséges ügytanok.

Csokonai-szobor föllátásának alkalmára irt egy cikksorozatot, de a ki tanulmányát csak néhány héttel ezelőtt adta ki külön füzetben, mint a Magyar Könyvtárnak 300-ik, s így jubiláris számát. Az igazat megvallva, a füzet a legnagyobb és legkellemesebb meglepetést foglalta magában rám s — azt hiszem — Csokonai minden tisztelőjére nézve. Meglepett tartalma s hangja egyaránt. Kihitte volna, hogy Dóczy, a kinek bölcsője ott ringott a legnyugotibb magyar határszélen a ki a magyar nyelvet csak serdülő korában tanulta meg, oly mély vonzódással viseltessék Csokonai iránt, mintha Debrecen szülötte s a kollégium neveltje volna? S ki gondolta volna, hogy Dóczy, a könnyed Múza hive, a gyakran folszines ujságíró, oly odaadással, oly behatóan tanulmányozza Csokonait, hogy lelkének titkos érzéseit is észreveszi, nyelvének rejtett szépségeit is fölfedezi? Ki hitte volna, hogy Dóczy, a kit idegen hatások rabjának, kozmopolita irány követőjének tartottak, Csokonainak eredetiségéért és magyarságáért lelkesedjék leginkább? — Igen, Dóczy Csokonai lelkivilágának mélyreható vizsgálatából

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, dec. 12.

Már a felyosón hire járt, hogy ma végre több mint másfél havi tárgyalás után vége szakad az általános indemni-vitának. A feliratkozott szónokok listája is ezt bizonyította. Mert csak hét név tündökölt a táblán, ezek közül csak a Putnokié maradt meg.

Ő sie ett is elmondani a maga mon-dókáját és utána épen be akarta zárni Apponyi a vitát, a mikor felállott Kubik Béla és nagy iratesomót rakva maga elé, úgy tett, mintha obstrukciós beszédre készülne. De rövid öt perc múlva elfogyott a lélekzete. Még Visontai és Kovács Gyula a volt szoboszlói polgármester, Polonyi legyőzője beszéltek röviden és ezzel véget ért az obstrukció egyik fele. Egyik fele, mert a kurucok azzal fenyegetőznek, hogy csak ezután jön az igazi Vederemó. Hogy vezéreikk nyelven beszéljünk. Most Széll Kálmán miniszterelnök beszélt meglepő rövidséggel, de annál velősebben. Minden egyes kijelentését zajos tetszéssel fogadta az egész obboldal, mert azok valóban államférfiúi bölcsességről tanuskodtak. Kijelentései époly határozottak, mint erélyesek és imponálóak voltak.

Ekkor következett a szavazás. Az indemnitit általánosságban nagy többség fogadta el.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf

arra a következtetésre jut és juttat ben-nünket, hogy eredetibb egyéniséget Petőfiig egyetlen költőnkben sem találunk, mint Csokonaiiban. — Majd Csokonai nyelvének az aprólékosságig menő elem-zése utján arról győződik meg és győz meg benünket, hogy Arany előtt egyetlen magyar író sem nevezhetünk inkább a magyar nyelv szuverén urának mint Csokonait. Ezt a föltétlen uralmat Csokonai egyaránt köszönhetette veleszü-letett nyelvérzékének és tudatosan foly-tatott buvárkodásának. A nyelvnek ez az őseredeti magyarsága, a költői előadás-nak ez a varázsereje, melyet Dóczyval együtt mi is legjobban csodálunk Csoko-naiban, ez váltja valóra a költőnek azt a jóslatát, hogy a boldogabb maradék-nak ír; ír a XX. vagy XXI. századnak sőt mi megtoldhatjuk jóslatát, hogy min-den koroknak irt, a mig csak igazán magyar lesz a magyar.

Igen, a költő jóslata teljesült, mi boldogabb nemzedék, mi új század büsz-kén valljuk őt a magunk, az egész nem-zet irójának és költőjének. A ki a leg-kiválóbb és a legeltérőbb magyar elmé-két meghódította, a maga varázskörébe

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, báró Fejérváry Géza, Láng Lajos, Plósz Sándor, Darányi Ignác.

Elnök kevéssel fél 11 előtt meg-nyitja az ülést.

Láng Lajos kereskedelmi miniszter betérjeszi az 1902. évi statisztikai ki-mutatásokat.

Következett: az indemnitás.

Putnoki Mór: Röviden bizalmatlan-ságát fejezi ki a kormány iránt, a miért az önálló vámterületet fel nem állítja. Gazdasági önállóság nélkül nem boldo-gulunk. Tiltakozik a civillista és a véderő felemelése ellen és végül kijelenti, hogy az indemnitit nem fogadja el. (Helyeslés a szélbalon.)

Elnök: Miután senki sincs felirat-kozva, kérdi, akar-e még valaki szólani?

Kubik Béla (hirtelen feláll, nagy papiresomagot tesz a padra és szólásra jelentkezik): T. Ház! (Zugás jobbról.) Mielőtt az általános vitát befejeznék, utalni akar a esongrádi állapotokra, a melyeket Hegyi Antal volt esongrádi plébános teljesen tarthatatlannak tett. Parlamenti bizottság kiküldését kéri, a mely Hegyi visszaéléseit felderítse és a bajok orvoslását előmozdítsa. Kifogásolja, hogy a tápéi választáson a tanfelügyelő a tanítókat befolyásolta. Tiltakozik az ellen. Különböző okokból bizalmatlan a kormány iránt és ezért nem fogadja el az indemnitást. (Helyeslés a szélbal-aldalon.)

Visontai Soma kizárólag azzal a a rendőri rendelettel akar most foglal-kozni, a mely betiltotta a szociologiai társulat munkás felolvasásait. Annak a társulatnak jeles tagjai vannak, több kép-viselő, így Hegedüs Loránt, aki most az előadói székben ül, továbbá a miniszter-elnökhöz közel álló félhivatalos Magyar Távirati Iroda szerkesztője, Radó Sámuel dr. is tagja és felolvasója.

Hegedüs Loránt: A társulatra nézve tévedésben van a képviselő ur!

vonta, a ki az idegen származású Toldy Ferenczet eltöltötte gyöngéd szeretettel, a ki a fajmagyar Salamon Ferencz bon-coló esztét lánghalálra bírta, a ki a nyugati szellemű Dóczy Lajosban felkeltötte az eredeti magyarságnak, a magyar nyelv gazdaságának és szépségének a bámula-tat, a ki még ezeken kívül egy egész sereg író és tudóst vonzott a vele való foglalkozásra, az a Csokonai igazán el-jutott a költői hatás és dicsőség tető-pontjára.

Ime így hánytá-vetette az irodalmi közvélemény hullámszája, a kritika ár-ápálya Csokonai emlékének a halálát kö-vető első században, egyszer lesodorta a sötét mélybe, másszor fölkapta a szédítő magasba. Az apály és dagály váltakozása megszűnt, a nagy hullámszája lecsilapult. Csokonai biztos és őt megillető magas helyről nyugodtan várhatja a már szel-lemben átélte századának közeledő végét. Azonban a magyar irodalmi élet és ebben az a csekély sziget, melyet debreceni Csokonai körnek neveznek, még nem nyughatik meg.

A magyar irodalomtörténet és kri-

Halmágyi Sámuel

női és leány felöltők legnagyobb áruházába

Debreczen, Piacz-utca 47. sz.

Rendkívül olcsó árban lesznek elárusítva

női és leány felöltők, valódi szörme boák, kar-mantyuk, muffok, szörme kalapok, sport sapkák, gypaju és selyem blouzek, és zsuponok.

Oriási nagy választék!

Visontai : Elöttem vannak az iratok.
Hegedüs Loránt : De az másról szól. (Derűtség.)

Visontai Soma : Hát majd feleljen máskor a képviselő ur. Ezután igazságtalannak tartja a munkások ilyen megrendszabályozását. Örülni kellene azon, hogy a munkások ily tudományos dolgok iránt érdeklődnek és azt a társadalomnak és az államnak egyaránt támogatni kellene. Bizik a miniszterelnöknek ama multkori ígéretében, hogy a dologban vizsgálatot indít és hogy a munkások érdekeit szíven viseli és támogatni fogja. Most nem akar egyéb kérdéssel foglalkozni, majd lesz rá alkalma a költségvetés tárgyalása idején behatóan megvitatni az egyes dolgokat. Az indemnitást nem fogadja el. (Helyeslés a szélbalon.)

Kovács Gyula Polonyi megbuktatója szintén nem viseltetik bizalommal a kormány iránt. Sorra veszi az egyes tarcákat és különösen a választási törvény reformját sürgeti. Némely kerületben több választó van, mint más három-négy kerületben. A pénzügytárca körében számos visszaélés fordul elő, de nem akar azokkal foglalkozni. Az indemnitást nem fogadja el.

Elnök a vitát bezárja.

A miniszterelnök válasza.

Széll Kálmán miniszterelnök mindekelőtt utal arra, hogy az ellenzék oly terjedelmessé tette az indemnitási vitát, hogy a rendes költségvetési vita sem lehet nagyobb. Így most két költségvetési vita lesz. Talán mégis kérhető, helyes-e ennek a képviselőháznak egész esztendőn át csak költségvetést tárgyalni? Hiszen más munkája is volna ennek a háznak. (Élénk helyeslés.)

Hiszen 40 jelentés, 16 törvényjavaslat van készen. Munka tehát van elég. De hát ha egyszerre nem is voltak készen, kellett a bizottságoknak időt adni, a míg elvégzik munkájukat. Hiszen a

tika még nem róttá le Csokonai iránt minden adósságát. Csokonai halálának százados évfordulójára, 1905-re el kell készülni Csokonai életrajzának, egy oly művészi becsü munkának, mely méltó a költő örök híréhez és mai irodalmi történetünkhöz, mely felhasználja a Csokonai-ra vonatkozó összes adatokat és értékesíti a róla szóló legjelesebb tanulmányokat, létre kell jönni egy oly nagy szabású irodalomtörténeti műnek, mely Csokonai vonzó egyéniségét a Toldy Ferenc szerető gyöngédségével rajzolja, költői jeles alkotásait a Salamon Ferenc mélyreható elméjével boncolja, nyelve csodás szépségeit a Dóci Lajos finom szellemességével magyarázza. E mű létrejöttét siettetni sikerét biztosítani a Csokonai-körnek elsőrangú kötelessége és legfőbb érdeke; e mű ugyanis a költőnek éreszobránál is maradandóbb emlékévé válhatik, melynek láttára a költő igazán azt hinné, hogy itt van az az ő megjósolt arany kora, a mikor

Hattyuba száll lelke sirjára repülne
S még egyszer a magyar dalra megzendülne

(Vége.)

bizottságokban oly közvetlen, terjedelmes és részletes munkásság folyik.

Felkiáltások a szélbalon : Az ellenzék!

Széll Kálmán min. elnök : Engedelmet kérek, ez a párt is, a miniszterek is behatóan tárgyalnak. (Élénk helyeslés.) Ha az ellenzék ily magatartást tanusít, azaz, hogy ily hosszúra terjeszti a költségvetési vitákat, már előre is illusztrikusokká teszik azt a szándékát, hogy a költségvetési tárgyalást rövidebbre vonja a házszabályok módosítása által. (Élénk tetszés jobbról.)

A horvátok dolga.

A mi a multkori beszéde óta felhottakot illeti, csupán néhány kijelentésre szorítkozik. Barta Odón a horvát viszonyokat bírálva, igen éles hangokat használ és túléles kritikát gyakorolt. — Már pedig úszurásokkal és nem mindenben alapos támadással a magyarok és horvátok közti viszonyt csak elmérgesítik. (Élénk tetszés jobbról.) A horvát nemzeti párt a törvény értelmében híven a fennálló kapcsolatnak viselkedik. (Tetszés.) Maga a horvát bán a magyar állameszme őszinte híve és ő volt az első a ki tisztázta a köztünk levő viszonyt a magyar állameszme érdekében. (Tetszés.) Horvátország autonóm jogait vindikálva tiszteletet szerzett a magyar államnak és előmozdította az államegységet. Csak is így válhatott bensőbbé az a tudat, hogy nincs számunkra más hely, mint a magyar állam. Mert ennek keretében egy magát jól érző Horvát országgal akarunk élni. Nemcsak névleg és jogilag van szükségük nekik erre, hanem a benső kapcsolatot illetőleg is, de nem csak nekik, hanem nekünk is. Mert ha kölcsönösen jó indulattal viseltetünk egymás irányában, akkor lesz erősebb és annál erősebb a magyar állam. (Zajos helyeslés.)

A szerződések felmondása.

Barta határozati javaslatát nem fogadja el már csak éles hangjánál fogva sem. A mi a szerződések felmondását illeti már a multkor nyilatkozott Kossuth szavaira. Nem érdemlegesen, mert most érdemlegesen még nem nyilatkozhatik. Figyelmeztet egy nagy tévedésre a mely itt is, a sajtóban felmerült. Azt mondják ugyanis, hogy itt van december 31-ike és azután már nem lehet felmondani a szerződéseket. Dehogyan is nem lehet. Ugy a külföld, mint mi is felmondhatjuk a szerződéseket 31-ike után is egy éven belül. Mulasztás tehát nem történik és fegyvertelenül nem fogunk állani. (Élénk tetszés.) Ha fenn nem akarjuk tartani a szerződéseket, még marad idő tehát számunkra és erre vonatkozólag felolvassa a francia nyelvű szerződést. (Helyeslés.)

A kormány azonban a legsürgősebb feladatának tartja az Ausztriával való viszony tisztázását és az állásfoglalást és e feladatát nem mulasztja el. Ezeket akarta csak mondani. (Élénk hosszas helyeslés jobbról.)

Elnök : Még az előadó szólhat. (Lettekint az előadói emelvényre.) Az előadó nincs itt! (Élénk derűtség.)

Barta Odón is szólhat, de szintén nincs itt. Ennélfogva felteszi a kérdést. A ház nagy többsége ezután álta-

lánosságban elfogadta az indemnitást és elvetette Barta és Nessi Pál határozati javaslatát.

Öt perc szünet után

A ház folytatta a tárgyalást. Következett az *indemnitás részletes tárgyalása*. Az 1 §-nál

Kossuth Ferenc polemizál a miniszterelnökkel és azt vitatja, hogy a dec. 31-iki terminus elmulasztásával mi hátrányban vagyunk és érdekeink csorbát szenvednek.

Széll Kálmán a kormány szándékaira vonatkozólag várakozást kér, míg a nyilatkozás ideje elérkezik.

Kossuth Ferenc a javaslatot nem fogadja el, mert egy hónapi indemnitással a kormánynak le kellene mondani.

A ház ezután az *indemnitást részleteiben is elfogadja*.

Holnap a horvát pénzügyi egyezményt és a kérvényeket tárgyalják.

Münnich Aurél beterjeszti a két ujoncjavaslatot.

Széll Kálmán beterjeszti a rendőri bejelentésről szóló törvénynek a vidéki városokra kiterjesztését célzó javaslatot.

Városi közgyűlés.

— dec. 13.

A tisztújítás előtt, tegnap tartotta utolsó rendes közgyűlését Debrecen város törvényhatósági bizottsága.

Az elnöki széklet **Simonffy Imre** polgármester foglalta el, akit ugy a közgyűlés megnyitásakor, mint a közgyűlés befejezése után zajosan megjeleneztek.

A közgyűlés különben gyors lefolyású volt s hosszabb vita egyik tárgy felett sem indult meg.

Részletes tudósításunk a következő:

Simonffy Imre polgármester a közgyűlést megnyitja, sajnálattal jeleni, hogy **Puky Gyula** főispán akadályoztatva van gyászeset miatt abban, hogy a közgyűlésen elnökölhessen.

Felolvassák **Széll Kálmán** belügyminiszter rendeletét, mely szerint a köztisztasági teendők végzésére **Zoltán Hermann**al kötött szerződést jóváhagyja, de ugyanakkor kijelenti, hogy a jövőben az ilyen vállalatokra a városnak nyilvános árlejtést kell tartania.

A tanács ilyen értelemben kéri a leiratot tudomásul venni.

A közgyűlés a tanács javaslata szerint határoz.

Udvarhely vármegye feliratot intézett a képviselőházhhoz, melyben azt kéri, hogy mindazon gazdáknak, a kiknek betakarított és igazolt akadályok miatt be nem raktározott mezőgazdasági terményük elemi csapások által elpusztult, engedtessek el az adójuk. E feliratot azonnal küldték meg Debrecen városának, hogy hozzon hasonló szellemű határozatot.

A tanács javaslatára a közgyűlés kimondja, hogy a feliratot hasonló szellemű felirattal fogja támogatni.

(A város pénzének elhelyezése.)

A Debrecen város gyámpénztárában és házipénztárában levő, de törvényes biztosíték mellett ki nem adható pénzek elhelyezésére vonatkozólag a jog- és

Karácsonyi ajándéknak a legkedvesebb egy életnagyságu **Platin** Aquarell vagy **Pastell** kép. Ilyen képek előállítására o o o o

legjobban és legolcsóbban **HARTH GUSZTAV** fényképész képes Piacz-u. 34. sz. a.

pénzügyi bizottság a tanácsal egyetértőleg azt javasolja, hogy a pénzek 2 tized része a Debreceni Első Takarékpánztárban, 3 ötöprésze pedig a Debreceni Ipar és Kereskedelmi, a Közgazdasági Bankban, az Alföldi Takarekban és a Takarékos és Hitelintézetben helyeztessenek el egyenlő részben.

Ez ügyben a közgyűlés névszerinti szavazással dönt, elnöki kérelemre azonban azok a bizottsági tagok, akik valamelyik pénzintézetnél érdekelve vannak, akár mint igazgatósági, akár mint felügyelő bizottsági tagok nem vesznek részt a szavazásban.

A szavazás eredménye az, hogy a tanács javaslatát a közgyűlés egyhangulag elfogadta.

(Póthitel megszavazása.)

Szovát község költségvetésében Debrecen város 1599 korona 3 fillérrel terhelte meg. A tanács erre a célra póthitelt kér a közgyűléstől.

A közgyűlés a póthitelt megszavazza.

(Az 1903 és 1904 évi utadó költségirányzata.)

A városi tanács bemutatja az 1903 és 1904 évi utadó költség előirányzatot. Az 1903 évi utadó 156 ezer, az 1904 évi utadó 132 korona bevétellel és kiadással van előirányozva. A tanács javasolja a költségvetés elfogadását.

Marton Imre kifogásolja a költségvetést, mert a múlt évi maradványt a jövő évre már 400 koronával többnek tünteti fel. De más hibák is vannak benne, éppen ezért nem találja realisnak a költségvetést. A 48 ezer korona hátralék alighanem deficit marad 1903 ban meg 1904 évben is. Kéri a főmérnököt, hogy ebben az ügyben adjon felvilágosítást.

Acél Géza kijelenti, hogy a hátralék egész összegében felvétessék, azt ő sem tartja helyesnek s ő is csak a bevehetőnek remélt hátralékot vette fel a költségvetésbe, de a miniszter az összes hátralékokat bevételnek rendelte a költségvetésbe. Kéri éppen ezért a költségvetés elfogadását.

Nagy Zsigmond dr. kifogásolja, hogy a költségvetést a bizottsági tagok közt későn osztották ki, ő például csak tegnap este kapta meg. Eppen ezért indítványozza, hogy ne határozzanak most ez ügyben érdemlegesen.

Vargha Károly: Tizenöt napig közszemlére volt kitéve a költségvetés, aki érdeklődött iránta megnézhetette volna. Külömben a költségvetést még ez évben el kell fogadni fel kell küldeni a miniszterhez.

A közgyűlés 53 szavazattal 52 ellenében, tehát egy szó többséggel Nagy Zsigmond dr. halasztási indítványát fogadja el.

(Debrecen város legtöbb adófizetői.)

A városi tanács betérjeszti az igazoló választmány jelentését, mely bemutatja Debrecen város legtöbb adót fizető bizottsági tagjainak az 1903 évre szóló s végérvényesen megállapított névsorát. A névsor már az új 9 kerületi beosztás szerint van összeállítva. Miután pedig a 9 kerületi beosztást Szilágyi Imre és társai

megfelelbezték a névsort, a tanács javasolja, hogy az erre vonatkozó határozattal, az az ellen beadott felelkezéssel együtt terjesszék fel a névsort a miniszterhez.

A közgyűlés ilyen értelemben határoz.

(A városi választás határideje.)

Ezután a tanácsnak a városi választásra vonatkozó javaslatát terjesztik elő.

A tanács a választást december hó 29-ikére kéri kitűzteni, a lapunkban már közölt és kijelölt választási elnökök és helyettesei vezetése alatt.

A közgyűlés a tanács javaslatát elfogadja.

(Közigazgatási bizottsági tagok választása.)

A közigazgatási bizottság tagjainak fele sorrend szerint kilép a bizottságból. Ez év végével ugyanis a bizottsági tagok közül a következőknek jár le mandátumok: Nemes Kálmán, Zádor Lajos, Kola János, dr. Horváth István és Pálffy Gábornak.

A bizottsági tagok a törvény értelmében titkos szavazással választandók és pedig az 1903 és 1904 ik évekre.

Simonffy Imre két helyet jelöl ki a szavazásra és pedig a nagytermet azok részére a kiknek neve A — M-ig terjed. Itt a szavazatszedő bizottság elnöke Lengyel Imre, tagjai Kertész János és Berger Andor lesznek, jegyzője pedig Csoka Samu.

Az M-től kezdődő nevű tagok a könyvtárszobában szavaznak. Itt a szavazatszedő bizottság elnöke Szabó Kálmán, tagjai Sz. Szabó József és Váci János lesznek, jegyzője pedig Szabó Kálmán aljegyző.

A választásra vonatkozólag a pártok előre megegyeztek, a szabadelvű és a függetlenségi párt paktumot kötöttek egymással, a mely egyezségben a szabadelvű párt nagyra méltányos volt az ellenzékkel szemben.

Zádor Lajos ugyanis az ellenzék javára lemondott tagsági tisztéről s a szabadelvű párt az ellenzéki jelöltet támogatta szavazatával.

Ugyszintén az ezután következő igazoló választmány tagjai közül Komlóssy Dezső elállott jelöltetésétől szintén a függetlenségi párt javára.

Igy azután a két bizottságban a pártok arányosan vannak képviselve.

Egy fél óra múltán hirdette ki Simonffy Imre polgármester a szavazás eredményét. E szerint megválasztottak

Kola János dr. 135,

Horváth István 134,

Nemes Kálmán 120 szavazattal.

Ujak lettek

Kocsár Gábor 105,

Márton Imre 101

(Szavazatot kaptak még Pálfi Gábor 48 és Zádor Lajos 40 szavazatot.)

(Az igazoló-választmány megalakítása.)

Ezután a közgyűlés az igazoló-választmányt alakította meg, melynek tagjai lettek a következők:

A főispán által kinevezettek Kola János dr., Csiky Lajos, Sesztina Lajos, Harmath Gergely.

A közgyűlés egyhangulag megválasztotta Márk Endrét, Popper Lajos dr.-t, Csath Zsigmondot, K. Tóth Kálmánt és Nagy Zsigmond dr.-t.

(Javitó intézet Debrecenben.)

Ezután Simonffy Imre polgármester ismeretes és kellően méltatott javaslatát terjesztették elő a Debrecenben létesítendő javító intézet tárgyában.

A jog- és pénzügyi bizottság a tanácsal egyetértőleg javasolja a javító-intézet létesítését s köszönetet mondva a polgármesternek javaslatiért, kéri a közgyűlést, hogy mondják ki, miszerint felír a miniszterhez, hogy Debrecenben államköltségen javítóintézetet létesítsen s hogy a város e célra 25 hold földet ajánljon fel. Egyben javasolja hogy küldöttséget menesszen a város a miniszterhez, melynek tagjaiul ajánlja Puky Gyula főispán elnöklete alatt Komlóssy Arthur, Abrahám Lászlót, Bészler Károlyt és Debrecen mindhárom országgyűlési képviselőjét.

Csiky Lajos: Szivelelke mályböl ajánlja Simonffy Imre polgármester javaslatát.

A javaslatot harsán éljenzések közt egyhangulag elfogadja a közgyűlés.

(Hová épül a lelencház?)

Miután a miniszter nem hagyta jóvá a közgyűlés azon határozatát, hogy a lelencház a régi vásártéren építtessék fel, a közgyűlés egyik legutóbbi határozata folytán egy bizottságot küldtek ki és bízták meg azzal, hogy a lelencház számára alkalmas területet jelöljenek ki.

A tanács a bizottság erre vonatkozó javaslatának figyelembe vétele mellett azt ajánlja a közgyűlésnek, hogy dacára a miniszteri rendeletnek, első sorban mégis csak a régi sertés-vásártér helyét ajánlja fel újból a lelencház számára. Ezután ajánlja még a Mester-utca végén levő faraktár helyét, a hadházi uton levő közzös laktanya két oldala mellett levő szabad telkek valamelyikét.

Kiss Albert egyik javaslatot sem fogadja el, hanem ajánlja az Ispotály lapos erre legjobban alkalmas földterületét.

Komlóssy Artur megmagyarázza, hogy miért nem javasolhatták a bizottságban az Ispotály lapost. Ott ugyanis mindenki ellenezte, hogy az Ispotály lapost jelöljék ki erre a célra.

Acél Géza szerint ez nagy nehézségekbe fog ütközni. A miniszteri kiküldött ugyanis megnézte ezt a helyet, de erősen kifogásolta, hogy mélyen fekszik s így csatornázni nem lehet, de nagyon közel van hozzá a vasuti pályához s nagyon zajos városrésze egyebekben is Debrecennek. Ennek a területnek feltöltése pedig rengeteg pénzbe kerül. Ő a maga részéről most is a sertés-vásártér mellett foglal álláspontot. Ezt ajánlja a közgyűlésnek.

Bakonyi S mu: Kéri a közgyűlést, hogy határozzanak már ebben az ügyben, mert a kormány nem tudja mire vélni a dolog halogatását.

Abrahám László az Ispotály lapost ajánlja első sorban elfogadásra, második sorban pedig a Rabkertet.

OCCASIO

EISLER M.

E. czégnél, Debrecen, Simonffy-utca sarok.

Kizárólagos raktár női ruha szövet és selymekben

Szénássy Gyula, Szénássy, Hoffmann és Társa budapesti nagykereskedőktől.

bezárólag január hó 1-ig

Csakis legnagyobb divatnak megfelelő első rendű gyártmányu selymek, női ruhakelmék bársony, delinek és mosó kelmék kerülnek feltűnő olcsó árakkal eledásra:

A közgyűlés első sorban az Ispotály lapost, második sorban a rabkertet, harmadsorban a sertés-vásártért ajánlja s ezután a fentebb felsorolt helyeket ajánlja fel a lelenház számára egyhangulag hozott határozattal.

(Városi muzeum.)

Ezután Oláh Károly tanácsos bejelenti, hogy Löfkovics Arthur régiség gyűjteményét a városnak ajándékozta s egy városi muzeum javára 5000 koronás alapítványt tett.

A tanács javasolja, hogy adakozónak jegyzőkönyvileg szavazzanak köszönetet és utasítsák a tanácsot, hogy a márciusi közgyűlésen az erről szóló alapító oklevelet mutassa be.

A közgyűlés ilyen értelemben határoz.

(Nyugdíjazások.)

Ezután a közgyűlés elhatározza, hogy Trázi László volt adópénztárnok özvegyének 800 korona évi özvegyi segélyt ad, ezen kívül egy kiskorú gyermekének 20 éves koráig évi 160 korona nevelési jutalékot. Fülöp András rendőrbiztosnak és Végh Mihály gyalogrendőr nyugdíjaztatási ügyét szintén kedvezőleg intézte el a közgyűlés.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmúzeum, nyitva minden vasárnap és ünnep napon d. e. 9—12-ig.

Dec. 12. Városi rendes közgyűlés.

Dec. 13. A munkakiállítás megnyitása az árvaház nagytermében.

Dec. 15. Megyei közgyűlés.

Dec. 15. A népnevelésügyi bizottság ülése délután 4 órakor, (Városháza)

Dec. 22. Városi tisztújító közgyűlés.

Dec. 29. Törvényhatósági bizottsági tagok választása d. e. 8 órától d. u. 4 óráig.

*** Fogy a huzd ki töröld ki párt.** Az a kis álarcos menet, mely a trójai faló alkalmatosságán becsempészte magát az érdemes függetlenségi párt elvhűségének és tiszta felfogásának erős várába, úgy látszik korán vagy rossz helyen kezdte a farsangi bolondságot. Mihelyt színt kellett vallani és ütött a leálcazás óra észrevette, hogy nem lehet ám oly könnyen kihuzni a pártegység lába alól a gyékényt, sem pedig a józan polgárság lelkéből kitörölni a hirhedt tüzzel-vassal acéllal irtás emlékeit! A higgadt elemek odaát hamar rájöttek, hogy akik ellenségnek oly konok és kegyetlen természetűek voltak, azok barátsága csak veszedelmet, visszavonást hozhat a pártra. Elkövetkezhetnek az az idő, mikor ismét a régi jelszó járná: *Huzd ki! töröld ki!* Ez pedig nem egyesek kárát, hanem az egész város romlását jelentené. Ennek okáért jégcsapok toltak a meleg ölelkezés fajtalan kísérletei közé s az épületes paktálás vége az, hogy a huzd ki töröld ki párt egyre összefűz zszugorodik. — Ha ez így tart, december huszonkettedikéig végkép elfogy a puskapor és az álarcások gárdájából egyetlen alak fogja művelni a csoportosulást. A huzd ki töröld ki párt megfoglyatkozását egyébránt más jelentőségekből is világosan láthatja a figyelmes szemlélő. Olyan settenkedők, a kik eddig nem mertek színt vallani, mert féltek, hátha talán mégis . . . most hangot adnak, megpendítik a hirt a többség jelöltje *Komlóssy Artur* mellett, a kiről a mai napig hallgattak. Mi csak örvendhetünk ennek a

megnyilatkozásnak; valamint az is megnyugtató, hogy a függetlenségi párt hívei közül egyre többen látják be: Debrecen város jövője, nagyra növekedése, boldogulása érdekében mennyire kívánatos, hogy *Komlóssy Artur* minél békésebb egyetértéssel, minél nagyobb többséggel válasszák polgármesterré.

*** A hótakarítás.** A rendőrség felhívja a háztulajdonosokat és üzlettulajdonosokat, hogy a hozzájuk tartozó gyalogjáróról a havat sürgősen takarítsák le s a gyalogjárót hamuval vagy homokkal hintsék be, — mert a sikos gyalogjárón már eddig is több ember elbukott s nem egy komolyabb természetű sérülést is szenvedett. A hóeltakarítást sürgősen kell eszközölni az érdekelteknek, mert a mai nap folyamán már parancsot kapnak a rendőrök, hogy a feledékeny ház- és üzlettulajdonosokat figyelmeztessék kötelességükre, ha pedig a figyelmeztetés után nem takarítják el a havat, — jelentésük fel. A rendőrség szigorúan fogja büntetni a mulasztókat s a hó eltakarítás ilyen módon nagyon sok pénzbe kerülhet, — mint került egyeseknek a nyár folyamán az elmulasztott locsolás. Ezt az intézkedést csak helyeselhetjük és reméljük, hogy a szigorú intés legelőször jut el a városházára, mert a városháza körül épp olyan az állapot, mintha annak a gyalogjárója teljesen gazdátlan volna.

*** Társasvacsera a vasutnál.** A vasuti pályaház építésének felülvizsgálatával ma készül el az e célra kiküldött bizottság. Ez alkalomból az érdekelt építési vállalkozók, *Berger Jenő, Tóth István* és az elhunyt *Balogh Mihály* nevében *Dr. Mariska György* ügyvéd társas vacsorát rendeznek, melyre meghívják a vizsgáló bizottságot, és az egész debreceni vasuti tisztikart.

*** Szépül a nagyerdei út.** Debrecen városának legkellemesebb, legkedvezőbb benyomást keltő sétánya a nagyerdei fásor. A szép egyenes sétány, a két oldalt épült csinos nyaralók, izléssei és gondtal kezelt virágágyak, bokrok, kerti sétányok a melegebb évadokban gyönyörűséget szereznek a szemnek. A nagyerdei sor ismét szaporodik két nyaralóval. Az egyiket *Szabó Emma* urhölgy. a másikat *Lovász János* takarékpénztári tisztviselő épített. Mindakettő a fásor baloldalán épül.

*** Hírek a karácsonyi kiállításról.** Tegnap délután 3 órakor kezdette meg a bíráló bizottság működését, s bírálata alá vette a kiállításra beküldött tárgyakat abból a szempontból, vajjon megfelelnek ez a kiállítás által megkövetelt kivitel vagy iparművészeti magaslatnak. A bizottságnak annyi dolga van, hogy működését csak ma este fejezheti be. Tegnap érkezett be a kézügyesítő egyesület csoportja, ma jön pedig a bártfai játékszer csoport, melyben különösen érdekesek lesznek a különféle babák. — A kiállítás vasárnap délelőtt 9 órakor nyílik meg.

*** Halálozások.** A tegnapi nap folyamán következő haláleseteket jelentették be, az anyakönyvi hivatalnál: *Osváth József* ev. ref. 75 éves, *Kozma Ilona* ev. ref. 14 éves, *Kovács Gábor* ev. ref. 2 hónapos, özv. *Tóth Jánosné* ev. ref. 91 éves, özv. *Murvai Péterné* ev. ref. 68 éves.

*** Öreg pásztor a váróteremben.** A vasutra kirendelt rendőrnek feltűnt ma

délután, hogy egy öreg falusi ember órákon át üldögél a harmadosztályu váróteremben. Végre is igazolásra szólította fel, az öreg ember azonban képtelen volt felvilágosítást adni maga felől. Csak nézett, bámult, de sem a nevét, sem foglalkozását, sem utazásának célját nem tudta megmondani.

Bekísérték a központi rendőrségre, hol nála levő eselődönyve és egyéb írásai alapján kitént, hogy az öreg *Benedek András*, pásztorember. Legutóbb a debreceni határban volt alkalmazásban. *Orosz László* rendőrfogalmazó hosszas vallatás után kivette az öregből, hogy Eger-Farmos-ra akart utazni, de a vasúton nem tudott eligazodni. Az öreg batyujában 290 korona készpénzt találtak. Miután az öreg pásztor kijelentette, hogy a nála levő pénzt nem tudja megőrizni s általában annyira gyöngé elméjű, hogy a maga lábán ilyen nagy összegű pénzzel jó lelkiismerettel nem merték elereszteni, valószínűleg a hatóság közbenjöttével fogják elutaztatni a szegény öreget.

*** A kártyavetők.** *Balog Eszter* és *Lakatos Rebeka* cigányszanyók a rejtelmes jövő titkainak leleplezésével boldogították a város kiváncsi szobaciacit és érzelmes legényeit, s e természet fölötti munkálkodásukért sűrűn gyűjtögettek a 10 és 20 filléreket. — Egy rendőr azonban észrevette a vándorló Pythiákat, rájuk csapott mint héja a galambra, s a szellemekkel barátkozó ellenben erősen enyveskező két cigánynőt beszállította a rendőrség bünygyi osztályához, — hol elkobozták a bűvész-szerszámot is — egy csomó francia kártyát. A megcsipett jósnőknek pedig kártya nélkül is megjósolta a rendőrfogalmazó, hogy el fogják őket toloncolni.

*** Taggyűlés a Csokonai-körben.** A Csokonai-körnek, hogy magasabb rendű céljainak is megfelelhessen, okvetlenül szüksége van tagjai számának tetemes szaporítására. Bár az 1902. évben a tagok száma körülbelül 50-nel növekedett, a választmány megint jónak látta a taggyűlésre is kiterjeszteni a figyelmét. — Taggyűjtő ivatek nyomtatott, a melyekből a választmány mindenik tagja vett magához egyet. Remélhető, ez uton a Csokonai-kör tagjainak a száma csakhamar fölemelkedik annyira, hogy e tekintetben is fölveheti a versenyt a vidéki irodalmi körökkel.

*** Tüzesel.** *Ágoston Lőrincnek* Diószegi-utca 20. sz. alatti háza tegnap este fél nyolc órakor kigyulladt. Az egész tető lángokban állott már, mikor a tűzoltóság megérkezett a veszedelem helyére. A házak egész tetőzete leégett ugyan, de a tűz tovaterjedését sikerült megakadályozni.

*** A kártya áldozata.** Budapesti tudósi tónkjelenti: *Rózsy Gyula* erdélyi földbirtokos, a ki legutóbb nővérénél a *Hungária-ut* 22. szám alatt lakott, eltűnt. *Rózsy* e hó 2-án azt mondta nővérének, hogy *Szepe-Szent-Györgyre* utazik és azóta nyoma veszett. Nővére azt hiszi, hogy öngyilkos lett, mert *Rózsy* az utóbbi időben mintegy nyolevanezer forintot vesztett kártyán az országos kaszinóban. Ezóta buskomor lett és folyton öngyilkosságról beszélt.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Debrecen küldöttsége Plósz miniszternél.** Ugy volt elhatározva, hogy Puky Gyula főispán ma reggelre haza érkezik Debreconbe, nagybátyja Puky György temetése után. Ez a terve a főispánnak azonban megváltozott, miután Budapesten tartózkodását felakarja használni arra, hogy Debrecen város küldöttségét elvezesse Plósz Sándor igazságügyminiszter elé. Holnap vasárnap ugyanis egy 6 tagú küldöttség fog tisztelegni a miniszternél a tegnapi közgyűlés határozata szerint, melynek tagjai felkérlik a minisztert, hogy Debrecenben, a város által ingyen felajánlott telken javító-intézetet létesítsen. A küldöttség tagjai ma utaznak fel a fővárosba és pedig Komlóssy Artur polgármesterhelyettes, Abraham László t. főgyógyász, Bészler Károly tanácsos, továbbá Dobiecky Sándor, Thaly Kálmán és Bakonyi Samu dr. országgyűlési képviselők.

× **Hitelesítő közgyűlés.** A tegnapi városi közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése céljából ma délelőtt 11 órakor hitelesítő közgyűlés lesz a városháza kis tanástermében.

× **Kereskedelmi szerződésünk Szerbiával.** Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun vármegye felírt a képviselőházhoz, melyben Ausztria Magyarországnak Szerbiával kötött kereskedelmi szerződését felbontatni kéri. Ezt a felíratát hasonló szellemű felírat hozatal céljából megküldte Debrecennek is. E felett azonban már csak a januári városi közgyűlés fog határozatot hozni.

× **A községi tisztújítások.** Tegnap kezdődtek meg Orosz Sándor főszolgabíró vezetése alatt a debreceni járás községeinek tisztújításai. A választások közül kifejtett korteskedésre jellemző, hogy Balmazújvároson a napokban méteres plakátokat ragasztottak ki az egyik párt kortesei, melyben Ferenc Elek volt főszolgabíró bukásával kapcsolatban felhívják a község választóit, hogy szüntessék meg a régi, sötét korszakot, hogy ezentul elkerüljék, az ezzel járó anyagi és erkölcsi hátrányokat. A választásokat december hó 30-ig okvetlen befejezik.

ZENE.

Geyer Stefi hangversenye. Geyer Stefi a világhírű magyar hegedűművész holnap, vasárnap este 8 órakor tartja egyetlen hangversenyét a Bika szálló dísztermében. Dieurl Oszkár zongoraművész közreműködésével. A jeles fiatal művész úttörő hangversenyével előreláthatólag újabb levelet fűz ahhoz a bábérkoszorúhoz, melynek minden egyes levele a dicsőség. A hangverseny műsora a következő: 1. Mendelssohn. Hegedűhangverseny 64. mű. a) Allegro appassionato. b) Andante. c) Allegro vivace. Geyer Stefi. — II. a) Chaminade. Pas des Amphores. b) Sinding. Frühlingsrauschen. Dienzl Oszkár. — III. a) Wieniawski. Legenda. b) Sarasate. Zapatéado. Geyer Stefi. IV. Hubay. Csárdajelenetek. Geyer Stefi. — V. a) Dienzl. Méditation. b) Dienzl. Szökőkutnál. Dienzl Oszkár. VI. Bizet-Hubay. Carmen-Abránd. Geyer Stefi. Helyárak a következők: Páholy 10 korona, I. rendű ülőhely 3 korona, II. rendű ülőhely 2 korona. Allóhely 1 kor. 50 fillér, deákjegy 1 korona. Jegyet előre

lehet váltani Csáthy Ferenc könyvkereskedésében. Az idei téli idény ezen első nagyszabású és érdekes hangversenyére újból felhívjuk a közönség figyelmét.

E G Y L E T.

Belépés a Zion egyletbe. A Zion debreceni betegsegélyző egyesület választmánya az egyesület kötelekésbe való belépést megkönnyíteni óhajtván, ezennel közhírré teszi, hogy mindazoknak, akik belépési ajánlataikat f. hó 15-től 1903 évi január 15-ig az elnökséghez betérjesztik, a szokásos 6 kor. felvételi díját elengedik. A Zion-egyesület immár 12 év óta folytatja áldásos működését a betegsegélyezés s a jótékonykodás téren és havi 2 korona tagsági díj fejében oly előnyöket biztosít tagjainak, melyeket a rokonsági egyesületek egyikike sem nyújt. Belépési ívvel, s bővebb felvilágosítással szolgál az egyesület titkára az egyesület Piac 69 szám alatt levő helyiségében mindennap d. u. 6—7 óráig.

S Z I N H Á Z.

Színházi műsor:

Dec, 13 szombaton *Niobe* daljáték Először

Dec, 14 vasárnap délután *A töl leány* népmű este *Niobe* daljáték

— (Váljunk el.) Tegnap este a közönség egészséges, jóízű kacagásától visszhangzott a megtelt nézőtér. A *Váljunk el* című francia vígjáték elmés humora, gunyos vidámsága keltett állandó derűtséget, melynek kellemes hatása alatt a közönség megbocsátotta azokat a műkedvelői gyámoltalanságokat, amikkel egy két mellékszereplő gázolt bele az előadás máskülönbén kiváló értékességébe. Igazán rösteljük, hogy még a legjobb előadások se szabadulhatnak meg ettől a sötét háttértől, mely alkalmas általános kedvetlenség keltésére. Legjobban sajnáljuk azokat a művészeket, akiknek sikerét rontják az ilyen hivatlanok kisedés játéka. Cypriennet, a kedves szeleverdi asszonykát *Hahnel* Aranka játszotta teljes művészettel. A jellemfestés élénk színeit oly finom árnyalásokkal alkalmazta, hogy játéka a való élet közvetlenségével hatott. Még egy pár vonást kell kisimítania s akkor Cyprienneje tökéletes alkotás lesz. *Klenovics* mint Des Prunelles okosan és kellemesen hajlította egyéniségét a szerep természetéhez. Jó volt *Pataki* Adhemarja és kitűnő *Sebestyén* Géza egy kisebb szerepben.

TAVIRATOK.

A tanítók fizetésének rendezése.

Budapest, december 12. (Saját tudósítónk távirata.) Képviselői körökben beszéltek, hogy a kormány a tanítók fizetésének rendezésénél mint legkisebb fizetési összeget elfogadta az ezernégyszáz koronát. — A segédtanítók kezdőfizetése ezer korona lesz, akiket aztán öt évi működés után neveznek ki rendes tanítókká.

Vasú i szerencsétlenség.

Sátoralja-Ujhely, december 12. (Saját tudósítónk távirata.) A debreceni vegyes vonat Tokaj állomásnál kisiklott. *Blitzman* József nevű utas életveszélyesen megsebesült. Több kocsi teljesen összetört.

Polgármesterválasztás Miskolcon.

Miskolc, dec. 12. (Saját tudósítónk távirata.) Ma volt a polgármesterválasztó közgyűlés. Két ellenjelölttel szemben dr. *Szentpály* István kereskedelmi és iparkamarai titkárt választották meg Miskolc város polgármesterévé.

Tisztelgés József Ágos királyi hercegnél.

Budapest, dec. 12. (Saját tudósítónk távirata.) A helyőrség tisztikara abból az alkalomból, hogy József Ágos királyi főherceg az első honvédszáz ezred osztályparancsnoka s állandó budapesti lakos lett, ma délután öt órakor tisztelgett a főhercegnél a budapesti királyi palotában. A közös hadseregbeli tábornokokat és törzstiszteket *Lobkovitz* Rudolf herceg hadtestparancsnok, a honvédség tisztikarát pedig *Klobucsár* altábornagy, honvédségi adlatus vezette a főherceg elé.

Elengedett tandíjak.

Budapest, december 12. (Saját tudósítónk távirata.) Az egyetem rektora 374 folyamodónak elengedte a tandíját.

Pénzhamisító nők.

Arad, december 12. (Saját tudósítónk távirata.) A rendőrség itt letartóztatott négy nőt pénzhamisítás miatt, akik büntársai voltak *Pintye* György volt detektívnek, aki megszökött.

A venezuelai bonyodalom.

London, dec. 12. A Standard-nak táviratozzák Washingtonból: Mindazok a híresztelések, a melyek arról szólnak, hogy az Egyesült Államok hajlandók Venezuelát támogatni, alaptalanok. Az amerikai kormány megmarad az állásponton, a melyet Németországhoz intézett memorandumában kifejtett. a mikor ez az ügy először szóba került.

London, dec. 12. A venezuelai váláságról azt mondja a Daily Graphic: Ha olyan rendszabályokhoz nyulnak, a melyek hadiállapotot is magukba foglalnak, a közönséget rögtön tájékoztatni kellene ilyen komoly lépés okairól Németországban sokkal előzékenyebben bánnak a közönséggel.

A Standard azt mondja: Castro magatartása határozottan nem kielégítő. Ha valamely szervezett, törekvő nép rendezett kormányzatával volna dolgunk, a kereskedelem fennakadása, a külvilággal való forgalom megszakadása engedékenységre készítené a kormányt. De sajnos egészen rendezetlen országgal van dolgunk, a melyen egy kalandor-klika uralkodik.

A Daily News azt mondja, hogy ez az ügy meglepte az országot. Mi — ugymond — mindig helytelenítettük a tömegeknek Németország ellen való bujtogatását, de épp úgy állást foglaltunk az ellen, hogy ez vagy az a hatalmaság orrunknál fogva vezessen bennünket. A jelek arra vallanak, hogy a mostani extrém rendszabályok Németország és nem Anglia politikájából erednek.

A Daily Chronicle szerint Castronak magának is be kell látnia, hogy vesztébe rohan, ha nem kap diplomáciai segítséget. A legkomolyabb körülmény a venezuelai lakosság izgatottsága, a mely vérontásra vezethet.

Gabonatözsde.

Budapest, december 12. (Saját tudósítónk távirata.) Buzakinálát mérsékelt, vételkedv javult. Szilárd irányzat mellett 22,000 métermázsa került forgalomba 5 fillérrel drágább áron. Egyéb gabonafajták közül rozs és zab 5 fillérrel drágább. Idő hideg.

Buza áprilisra	0.00—00.
Gabona áprilisra	7.85—86.
októberre	6.77—78.
Zab	6.37—38.
Fengeri májusra	5.83—84.
Repce	11.95—12.05.

SPORT.

Hajtóvadászat. A debreceni vadásztársulat 10 tagja sikerült hajtóvadászatot rendezett tegnap a monostori erdő mellett. A hajtás a Szatmári csőszháznál kezdődött 50 hajtóval. Terítékre került 47 nyul.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Emberről tiltó törvény.** (Esküdt-széki tárgyalás.) Zsidai László és Tokaji Gábor napszamosok jó cimboraságban éltek mindaddig, míg egy alkalommal Tokaji tiz krajcárral olesóbban válalt el egy őt felvágását, olesóbb ajánlatával elütve Zsidai Lászlót a favágástól. A fekete lelkű Zsidai, ki már két ízben ült súlyos testi sértésért börtönben és verekedésért több ízben volt büntetve — borsut esküdt. Egy éjszaka a Tégláskertben megtámadta Tokaji Gábort és egy tégladarabbal úgy fejbeverte, hogy Tokaji pár óra múlva belehalt sebébe.

Tegnap került ügye az esküdtek bíraskodása elé.

A tárgyalást dr. Szeőke István törvényszéki bíró főtárgyalási elnök. Szavazóbírák Tattay Ferenc és Kolbenhayer Kálmán. Jegyző Tormássy László.

Orvosszakértők: Dr. Isoó János és dr. Láng Sándor.

A vádat dr. Bálint Zsigmond kir. alügyész képviselte. Védő dr. Polgár Dániel.

Esküdtek: Dörre Ferenc, Engessor József, Rózenberg Dávid, Bisotka Gábor, Zalai Márk, Berzöffi Vince, Sallay István, Horváth János, Nagy Mihály, Lamprecht Frigyes, Szabó József.

Pótesküdtök: dr. Haendel Vilmos, Erőss Lajos.

A tárgyalás illetve kihallgatás folyamán Zsidai László, ki a csendőri kihallgatás alkalmával bevallotta tettét, következetesen tagadott. Az egész kihallgatás alatt ellenszenvesen, dacosan viselkedett, még védőjétől sem fogadott el utasításokat. Legterhelőbben vallottak a nyomozásra kiküldött csendőrök és egy mezőrendőr.

A tárgyalást este felfüggesztette az elnök, itélethozatalra csak ma kerül sor.

MULATSÁGOK.

Dec. 13. Gazdász táncestély a Bika disztermében.
Dec. 31. A nőegylet tombola estélye. (Bika disztermében.)

Jan. 10. A Polgári-kör bálja a Bika szálló nagytermében.

A polgár-kör mulatsága. A jótékony-ságáról ismert Polgári-kör ma este kedélyes, családi jellegű tánemulatságot rendez a Dréher-sőresarnok különhelyiségében. A táncot hangverseny előzi meg, mely ügyesen és mulattatóan van összeállítva. A zenét Kiss Béla jónévű zenekara szolgáltatja.

Regénycsarnok.

A PÁNDY-KISASSZONYOK.

— Regény. —

Irta: *Rudnyánszky Gyula.*

Folytatás 37

Pándy György keze remegett az izgatottságtól. Kétszer is megdörzsölte a szemét nem káprázik e, de világossan ott állt a táviratban, hogy a férfi előbb agyonlőtte a nőt, aztán maga ellen fordította a forgópisztolyt. Az óagyilkos párt már el is temették és most ezt hivatalosan jelentik a rokonságnak.

Pándy György kezéből kieset a távirat és az erős, izmos férfi szédülve roskadt egy székre.

A Pándy-családban a váratlan csapár sulya alatt senki sem érzett magában erőt arra, hogy elutazzék ama kastélyba a genfi tó mellé, meggyőződni a valóról. Pándyné kétségbeesetten tördelte a kezeit és egyre a leánya nevét kiabálta.

Végre is Szalacsi Zoltán vállalkozott rá, hogy elutazik a gyászos helyre. El is utazott mindjárt a legközelebbi vonattal és öt nap múlva visszaérkezett Pándra.

A hír való volt. Zoltán utánna járt a legapróbb részleteknek is és mindent megtudott, ami megtudható volt.

A házaspár szerdai napon, délután 4 és 5 óra között érkezett meg.

Elfoglalták a nyaralót, a nő átöltözött és lebontott hajjal, kalap nélkül kísért a tó partjára. Nemsokára a férfi is utánna sietett és késő estig nem is tértek vissza a háza. Lehetett már kilenc óra, mikor a háznépe s a cselédség hallotta a lépesőn lépteiket. Nem vaesoráltak, nem is parancsoltak semmit,

(Folyt. köv.)

Valódi tájték pipák és szipkák. Újdonságok szivar és pénztár-

czákból. Alkalmas ajándék tárgyak. Gyermek játékok legjutányosabb árban beszerezhetők.

Szent-Királyi Tivadar

műipar áru üzletében.

Eladási hirdetés.

Az Arany Bika szálloda bérlő társaság ezennel közhírré teszi, hogy tulajdonát képező összes vendéglői, szállodai és kávéházi berendezések és felszerelések u. m. márvány-asztalok, székek, tükrök, szekrények, ágyak, ágyneműek, szőnyegek, függönyök, asztalok, fotelek, pamlagok szóval mindennemű felszerelések és butorok f. évi december hó 10 ikétől fogva mindennap délelőtt 9—12-ig és délután 2—5 óráig az Arany Bika szálloda épületében megtartott önkéntes árverésen darabonként vagy kisebb nagyobb mennyiségben készpénz fizetés ellenében a legtöbbet ígérőknek fognak eladatni.

A megvásárolt és kifizetett tárgyakat vevők jogosi va lesznek azonnal birtokukba venni és elszállítani.

Az eladásra kerülő tárgyak leltára a szálloda épületében levő irodai helyiségben addig is bármikor megtekinthető.

Debrecen 1902. December 2-án.

az „Arany Bika” szálloda bérlő társaság.

Legszébb karácsonyi ajándék

MERCURBANK

karácsonyi sorsjegycsoportja.

250.000 kor. nyerhető!

Jótékonyezélu allamsorsjegy ára 4. — kor.
Jószív-sorsjegy „ 10.50 „
Negyed osztály sorsjáték „ 8. — „
22.50 kor.

A három együtt csak 20 korona.

Megrendelések postautalványon

MERCURBANK Budapest Mercurpalota IV., Váci-utca 37.

LEGNEMESEBB AJÁNDÉKOT

olcsón lehet beszerezni

PACZELT JÁNOS mag és virág czégnél

A hol mindig sok szépszobai dísznövény virágzó növény és levágott virág nagy készlet van, mint Camelliák, Rózsák több színben, Chrysanthemumok neves fajából, Taczeták, Margaretták, Anemonen, Gyöngyvirág márcziusi Ibolyák, Cyklamen, nyári Ibolya és sok másféle melyikből legfinomabb izléssel

csokrokat készítenek,

vidéki megrendelések pontosan szétküldetnek és csomagolásra nagy gond fordítatik. — Együttal bejelentem, hogy hozottam egy vagonnal

karácsony-fákat,

különböző magasságban. — Felkérem a nagyérdemű közönséget, a ki karácsonyfára igényt tart, nálam megrendelni kegyeskedjen, melyet pontosan házhoz szállítunk

olcsón.

Tömeges megrendeléseket kérve vagyok teljes tisztelettel:

Paczelt János.

Kiadó lakások.

1). A Hunyady-utcában kiadó egy kényelmes uri lakás, áll: 2 utcai szoba, egy előszoba, 3 udvari szoba, egy kézi kamara, egy üveges folyosó, pincze konyha, kamara, pincze és mosó konyhából. Kiadó 1903 évi május 1-től. Évi bér 1200 korona.

2.) A Deák Ferencz-utcában kiadó egy utcai szoba, konyha, pincze kiadó 1903. január 1-től. Havi bér 20 korona.

Bővebb felvilágosítást ad a **Kiadóhivatal.**

Leszállított árak!

Nagyarányu karácsonyi

női ruhakelme vásárt

rendeztünk be és

női divatszöveteket, jó mosó

velezeket, francia batistokat,

Atlas Satin és Delaineket,

harasztkendőket stb.

tetemesen leszállított áron

árusítunk el.

Egy ruha 116^m széles

női divat szövet

1 frt. 80 és 2 frt.

Egy ruha 75^m széles

mosó velez

2 frt. 24 kr.

SZABÓ LAJOS FIAI

... Debreczen ...

 Cognac
CZUBA-DUROZIER & Cie.
FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.

Minőségű kapható.

Vendégszállás: BUDA ÉS RIECHMANN Promontor - Buda.

Miért szenved? mikor önnek a biztos gyógygyógyulásra a **legrégibb sebeknél** is kilátása van és majdnem mindig elkerülhetni a fájdalmas operációt vagy amputálást, ha

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi centifolia-kenőcsöt

használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatással van a fájdalmak enyhítésében pedig elérhetetlen. Valódi centifolia-kenőcs használata: a gyermek ágyasok mellbajainál, melikeményedésnél, vörhenynél, mindenféle régi bajnál, nyílt sebeknél lábakon csontokon, sebeknél, sósusz, dagadt lábaknál, sőt csontszunál is; ütött, szurt, lőtt, vágott és ronsolt sebeknél; az idegentestek kiválasztásánál, mint üveg és faszilánk, homokdara, tövis stb.; mindenféle daganat, kinövés, karbunkulus, uj képzemények, valamint ráknál körömméregnél, körömdaganatnál, hólyagnál, menéstől kisebbdedet lábaknál. Éget sebek minden nemét, fagyott testrészek, a betegek fekvéstől eredt sebeit, a nyakon támadt daganatot, vérdaganatot, fülbajt és a gyermekek sebesedését stb. stb. Szétküldés csak az összeg előzetes beküldése ellenében. 2 tégely csomagolással, postaköltséggel és szállító levéllel együtt 3 korona 50 fillér. Számtalan elismerő bizonyítvány eredetiben megtekinthető. Mindenkit óvok hamisítványok vételétől és kérem vigyázni, hogy minden tényleg a cég „Órangyal-gyógyszertár Thierry (Adolf) Limited Pregrada, beégetve legyen.

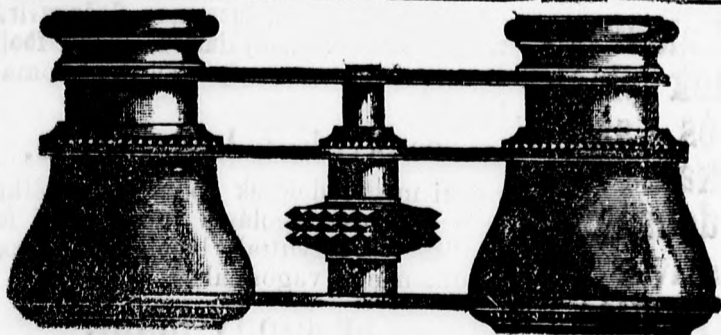
THIERRI A. gyógyszerész

balzsama és centifolia-kenőcse.

E két gyógyszerében felülmulhatlan szer, sohasem romlik el ellenben minél régibb lesz, annál értékesebb és hatatosabb, és sem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában küldhető. Majdnem mindig van hatásukés segítenek, legalább az orvos megérkezéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy efféle sokszorosaa ajánlt hasonlót, de hatástalan szereket használni, melyekért csak legfeljebb a pénzt dobjuk ki hanem maradjunk csak e mellett a két régi elismert jó, olesó, megbízható, amellet teljesen ártalmatlan, világított szernél, melyeknek minden családnál találhatónak kellene lenni. Ahol a fent ismertetett védjegyekkel valódián kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és címezni.

Thierry (Adolf) gyógyszerész Limited Órangyal-gyógyszertára Pregrada
Rohitsch Sauerbrunn mellett. Közp. raktár Budapesten; Török J. gyógyszerész Zagyarában; Mittebach S. gyógyszerész és Bécsben; Brady C. gyógyszerésznél.

Karácsonyi és ujévi ajándékok!

terem, ablak, fürdő, és maximal HÖMÉRŐK.

Színházi látcsövek gyöngyház, elefántcsont bõrfoglalatban.

Katonai, vadász és tábori látcsövek

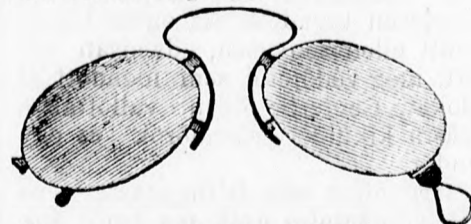
legfinomabb szintelenített üvegekkel.

Nagyítóüvegek

Diszes kiállítású

Aneroid

légsúlymérők,

Szemüvegek és orcsiptetők

arany, ezüst, és különféle keretekben legfinomabb üvegekkel ajánlja, tisztelettel

FISCHER JAKAB látszerész **DEBRECZEN, Fötér.**

Debreczen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.